Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 2024-160567
Auteur	Angelique Schepers +31793468093 A.Schepers@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Afdelingshoofd	Schepers A. (Angelique)
Portefeuillehouder	Burgemeester Bezuijen
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Programma 6 Dienstverlening en samenspraak
Eerdere besluitvorming	Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Evaluatie referendum d.d. 27 november 2023
Samenvatting	De raad wordt voorgesteld om de referendumverordening 2005 te actualiseren, dit zoveel mogelijk conform het VNG-model.
Bijlagen	1. Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 2. Interne werkomschrijving uitvoering referendumverordening 2025

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025
2024-160567

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 december 2024

besluit

1. De Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 vast te stellen.
2. De Referendumverordening vastgesteld 30 mei 2005, sedertdien gewijzigd, in te trekken.

Over dit besluit geen referendum mogelijk te maken, omdat het een aanpassing van de Referendumverordening betreft. Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking daarvan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 17 februari 2025

de griffier,	de voorzitter,
drs. R. Blokland MCM	drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
De raad heeft bij raadsbesluit van 27 november 2023 vastgesteld, dat het instrument referendum een passende invulling is op de representatieve democratie. Daarbij heeft de raad besloten om de geldende referendumverordening 2005 op basis van het model van de VNG verordening te actualiseren.

Beoogd effect
Bij een inleidend verzoek om referendum aandacht besteden aan de achterliggende vraag van de kiesgerechtigden, zodat de raad dit mee kan wegen in het besluit tot het al dan niet houden van een referendum.

De regie over de beoordeling van de vraag of een ontwerp raadsbesluit voor een referendum in aanmerking komt bij de raad neer te leggen. Waarbij een ontwerp raadsbesluit een besluit betreft dat nog niet in stemming is gebracht tijdens de raadsvergadering. Rollen, taken en verantwoordelijkheden expliciet benoemen.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. De Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 vast te stellen.
2. De Referendumverordening vastgesteld 30 mei 2005, sedertdien gewijzigd, in te trekken.

Argumenten
1.1. De VNG-modelverordening vormt de basis van deze nieuwe verordening.
In de geactualiseerde referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 is het VNG-model in volle omvang gebruikt voor het opstellen daarvan. Daarbij is de geactualiseerde verordening op onderdelen aangepast naar aanleiding van de opdrachten in raadsbesluit d.d. 27 november 2023. Aanpassingen van de VNG-modelverordening zijn in nauwe afstemming met de griffie van de gemeenteraad tot stand gekomen.

1.2. Het referendum is bij uitstek een bestuurlijk instrument van de raad.
De raad heeft in de referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 – hierna aangeduid als verordening - de leidende rol. Het belangrijkste achterliggende argument hiervoor is dat een referendum de algemene vertegenwoordigingsbevoegdheid van de raad direct raakt, zodat het voor de hand ligt dat de gemeenteraad zelf de belangrijkste besluiten neemt.

1.3. De verordening regelt dat de raad beslist of het verzoek referendabel is.
In artikel 5 van de verordening is geregeld dat de voorzitter van de raad overleg voert met een vertegenwoordiging van de indieners van het voorlopig verzoek over de achterliggende vraag van het referendumverzoek. De bevindingen van de voorzitter van de raad kunnen door de raad worden meegewogen bij het besluit of een inleidend verzoek wordt ingewilligd.
Indien daarop een definitief verzoek wordt ingediend dan is het vervolgens weer de raad die op grond van artikel 6, lid 7, beslist over het feitelijk al dan niet houden van een referendum. Dit betekent dat de uitzonderingen niet meer als standaard bepaling wordt vermeld in het (ontwerp) raadsbesluit.

1.4. In deze nieuwe verordening is ook een subsidieregeling opgenomen.
In de artikelen 10 en 11 van de verordening is een regeling voor subsidie opgenomen. Daarbij is ook geregeld dat de raad een budget moet vaststellen voor de organisatie van en voorlichting over het referendum.

1.5. Deze nieuwe verordening is chronologisch opgesteld.
Door de verordening chronologisch op te stellen, is tegemoetgekomen aan de wens om rollen, taken en verantwoordelijken inzichtelijk en expliciet te maken.

1.6. De griffier heeft een grote rol in de uitvoering en kan een beroep doen op ambtelijke ondersteuning.
De voor een referendum noodzakelijke ambtelijke ondersteuning is geregeld in artikel 2, lid 2 van de verordening: op eerste verzoek van de griffier wordt de nodige ambtelijke ondersteuning beschikbaar gesteld.

1.7. De verordening regelt dat het seniorenconvent de referendumcommissie instelt.
Het seniorenconvent heeft op grond van artikel 3, lid 1 van de verordening de belangrijke taak om de aanbeveling te doen voor de benoeming van de leden van de referendumcommissie ad hoc. Om de rol van het seniorenconvent te verstevigen voert de referendumcommissie op grond van artikel 4, lid 4 van de verordening gevraagd en ongevraagd overleg met het seniorenconvent.

1.8. Deze verordening vormt de basis voor een duidelijke werkbeschrijving om het proces van een referendum goed zal regelen.
Het college heeft gevolg gegeven aan punt 4 van het raadsbesluit van 27 november 2023 door een werkbeschrijving te maken waarin taken, verantwoordelijkheden en rollen die volgen uit de bevoegdheden die het college heeft, duidelijk uiteen zijn gezet waarmee onduidelijkheid wordt voorkomen. Doordat in de geactualiseerde referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025 vrijwel alle beslispunten in handen van de raad, de voorzitter van de raad en de griffier liggen, worden onduidelijkheden meteen in de verordening voorkomen en hoeven daarom niet in een expliciete werkbeschrijving te worden opgenomen. Toch heeft het college ervoor gekozen om een werkbeschrijving te maken en deze als dagelijks bestuur vast te stellen. Op die manier is bij een referendum een organisatorisch totaaloverzicht voorhanden, hetgeen het verloop van een referendum ten goede komt. Daarbij komt als voordeel dat een interne door het college vastgestelde werkbeschrijving in voorkomende gevallen snel en eenvoudig aan nieuwe feiten of omstandigheden kan worden aangepast.

<u>Kanttekeningen</u>
Geen.

Financiën
Niet van toepassing.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Het raadsbesluit zal electronisch bekend worden gemaakt in het Gemeenteblad.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Niet van toepassing.

Planning
Niet van toepassing.